

Frankrig). Det administrative centrum er Windhoek, som er beliggende omtrent midt i landet.

Sydvestafrika har en befolkning på ca. 550.000, hvoraf ca. 75.000 europæere. Den europæiske befolkning består hovedsagelig af boere og englændere, som i løbet af det 19. århundrede indvandrede fra Sydafrika, samt tyskere, som fra midten af det 19. århundrede bosatte sig i området. De vigtigste etniske grupper blandt den afrikanske befolkning er Ovambo, Herero og Nama (hottentotter).

Medens kystområderne består af øde sandørkner, findes der længere inde i landet store græssteppeområder, hvor kvægavl er hovederhvervet. Der holdes dels slagtekvæg, som navnlig afsættes til Sydafrika, dels karakulfår til produktion af persianerskind. Fåreavlen drives væsentligst af europæiske farmere, medens den afrikanske befolkning har store kvæghjorde. Eksporten af persianerskind androg i 1962 en værdi af ca. 125 mill. kr. Endvidere spiller fiskeri en stor rolle og danner baggrund for en betydelig produktion af fiskemel og fiskeolie. Herudover spiller minedriften en væsentlig rolle. Der findes betydelige diamanter i kyststrækningen, og der brydes kobber, kul og bly i miner i den vestlige del af området.

I 1884 blev området et tysk protektorat. Efter den 1. verdenskrig blev det et mandat-område under Folkeforbundet med Sydafrika som mandatarmagt. Sydvestafrikaspørgsmålet har fra FN's første tid stået på generalforsamlingens dagsorden, idet Sydafrika lige fra 1945 har vægret sig ved at lade området indgå under FN's formynderskabssystem eller på anden måde komme under FN-tilsyn og i realiteten i vidt omfang har behandlet Sydvestafrika som en integrerende del af Sydafrika og i forbindelse hermed iværksat sin apartheidpolitik i området. Da hele problematikken omkring Sydvestafrika hænger nøje sammen med spørgsmålet om områdets retlige status, er der i det følgende søgt redegjort herfor.

2. Områdets retlige status.

Ved Versaillesstraktaten af 28. juni 1919 artikel 119 overdrog Tyskland alle rettigheder over sine oversøiske områder til

de sejrende magter, som skulle bestyre områderne som mandater under Folkeforbundets kontrol. Den sydafrikanske Union, hvis tropper i 1915 havde besat Sydvestafrika, blev i henhold til derom opnået enighed mellem de allierede magter udpeget til mandatarmagt.

Det juridiske grundlag for mandatsystemet er Folkeforbundspagtens artikel 22. Med hensyn til mandatordningens nærmere karakter sonderer artikel 22 mellem tre grupper (almindeligt betegnet som A-, B- og C-mandater) på grundlag af områdernes udviklingstrin. Gruppe A omfattede de tidligere tyrkiske områder i Mellemøsten, hvor mandatarmagten's hovedopgave blev at forberede områdernes overgang til selvstændighed. Gruppe B omfattede de fleste tidligere tyske områder i Afrika, som man ikke anså for modne til selvstændighed inden for en overskuelig fremtid. Der blev her tillagt mandatarmagten en almindelig adgang til at administrere området på betingelse af, at der gives befolkningen tros- og samvittighedsfrihed, at slavehandel og våbensmugling forhindres, og at områderne neutraliseres.

Med hensyn til C-mandaterne udtaler artikel 22, stk. 6: „Endelig er der områder som Sydvestafrika . . . . der på grund af deres fåtallige befolkning . . . . deres fjernhed fra civilisationens midtpunkter og deres geografiske nærhed ved mandatarmagten's område eller andre omstændigheder bedst kan styres efter mandatarmagten's love som en integrerende del af dens område på betingelse af ovennævnte garantier i den indfødte befolknings interesse.“

I artikel 22, pkt. 7, udtales det, at enhver mandatarmagt årlig skal afgive en beretning til Folkeforbundets råd vedrørende situationen i mandatområdet.

Sydafrikas retlige stilling som mandatarmagt blev yderligere præciseret gennem de i medfør af Folkeforbundspagtens artikel 22, stk. 8, udarbejdede mandatvilkår, hvis tekst den 17. december 1920 blev godkendt af Folkeforbundets råd.

I mandatvilkårenes art. 2 udtales det, at mandatarmagten under forbehold af bestemmelserne i nærværende mandatvilkår skulle have fuld administrativ og lovgivende myndighed over området som en integrerende del af Den sydafrikanske